

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Homilia XXXVII. Habita ad populum in basilica beati Sebastiani martyris,
die natalis ejus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74915)

tamen de æternis lucris semper animum consoletur. Gaudet verò, sed tanquam non gaudeat, qui sic de temporalibus bonis hilarescit, ut tamen semper tormenta perpetua consideret: & in hoc quòd mentem gaudio subleuat, hanc continuo pondere providi timoris premat. Emit autem, sed quasi non possidens, qui & ad usum terrena preparat, & tamen cauta cogitatione previdet quòd hæc citius relinquat. Mundo quoque utitur, sed quasi non utatur, qui & necessaria cuncta exterius ad vitæ suæ ministerium redigit, & tamen hæc eadem non sinit suæ menti dominari, ut subiecta foris serviant, & nunquam intentionem animi ad alta tendentis frangant. Quicumq; ergo tales sunt, eis profectò terrena omnia non ad desiderium, sed ad usum adsunt: quia rebus quidem necessariis utuntur, sed nihil habere cum peccato cupiunt. De ipsis quoque rebus habitis quotidie mercedes acquirunt, & plus gaudent bono opere, quàm bona possessione.

Lib. 4. Dial. log. 6. 27.

Ac ne aliquibus ista difficilia esse videantur, rem de persona refero, quam multi vestrum noverunt: quam videlicet rem ipse ante triennium in Centumcellensi urbe à personis fidelibus didici. Nuper namque in eadem civitate Theophanius comes fuit, vir misericordia actibus deditus, bonis operibus intentus, hospitalitati præcipuè studens. Exercendi comitatus actibus occupatus, agebat terrena & temporalia; sed ut post ex sine ejus claruit, magis ex debito quàm ex intentione. Nam cum appropinquante mortis ejus tempore, gravissima æris tempestas obsisteret ne ad sepeliendum duci potuisset, eumque conjux sua cum fletu vehementissimo requireret, dicens: Quid faciam? quomodo te ad sepeliendum ejicio, quæ ostium domus hujus egredi præ nimia tempestate non possum? Tunc ille respondit: Noli mulier flere, quia mox ut ego defunctus fuero, æris serenitas redibit. Cujus protinus & vocem mors, & mortem serenitas est secuta. Cujus manus ac pedes podagæ humore tumescentes, & versi in vulneribus fuerant, & profuente sanie autebant. Sed cum corpus illius ex more ad lavandum fuisset detectum, ita manus pedesque illius sani reperti sunt, ac si unquam vulneris nihil habuissent. Ductus itaque ac sepultus est, ejusque conjugi visum est ut quarto die in sepulcro illius marmor quod superpositum fuerat, mutari debuisset. Quod videlicet marmor corpori ejus superpositum dum fuisset ablatum, tanta ex ejus corpore fragrantia odoris emanavit, ac si ex putrescenti carne illius pro vermibus aromata ferbuissent. Hæc igitur dixi, ut è vicino exemplo ostendere possem, nonnullos & sæcularem habitum gerere, & sæcularem animum non habere. Quos enim tales in mundo necessitas ligat, ut ex omni parte exui à mundo non possint, sic debent ea quæ mundi sunt tenere, ut tamen eis nesciant ex mentis fractione succumbere. Hoc ergo cogitate, & cum relinquere cuncta quæ mundi sunt, non potestis, exteriora bene exterius agite, sed ardentè interius ad æterna festinate. Nihil sit quod desiderium vestræ mentis retardet, nullius vos rei in hoc mundo delectatio implicet. Si bonum diligitur, mens in bonis melioribus, id est, in cælestibus delectetur. Si malum metuitur, mala animo æterna proponantur: ut dum illic esse conspicit & amplius quod diligit, & amplius quod pertimescat, hic omnino non hæreat. Ad hæc agenda habemus mediatorem Dei & hominum adjutorem nostrum, per quem citius cuncta obrinebimus, si ad illum vero amore flagramus: qui vivit & regnat cum Patre & Spiritu sancto Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

LECTIO sancti Evangelij secundum Lucam.

cap. 14. f. **I**N illo tempore: Dixit Iesus turbis: Si quis venit ad me, & non odit patrem suum &

A matrem, & uxorem & filios, & fratres & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus. Et qui non bajulat crucem suam, & venit post me, non potest meus esse discipulus. Quis enim ex vobis volens turrim adificare, non prius sedens computat sumptus, qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum: ne posteaquam posuerit fundamentum, & non potuerit perficere, omnes qui viderint, incipiant illudere ei, dicentes: Quia hic homo cepit adificare, & non potuit consummare? Aut quis rex iturus committere bellum adversus alium regem, non sedens prius cogitat si possit cum decem millibus occurrere ei, qui cum viginti millibus venit ad se? Alioquin adhuc illo longe agente, legationem mittens rogat ea quæ pacis sunt. Sic ergo omnis ex vobis, qui non renunciat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus.

HOMILIA XXXVII.

Habita ad populum in basilica beati Sebastiani martyris, die natalis ejus.

SI consideremus, fratres charissimi, quæ & quantæ sunt quæ nobis promittuntur in cælis, vilescunt animo omnia quæ habentur in terris. Terrena namque substantia supernæ felicitati comparata, pondus est, non subsidium. Temporalis vita eternæ vitæ comparata, mors est potius dicenda, quàm vita. Ipse enim quotidianus defectus corruptionis quid est aliud, quàm quædam prolixitas mortis? Quæ autem lingua dicere, vel quis intellectus capere sufficit, illa supernæ civitatis quanta sint gaudia, Angelorum chorus interesse, cum beatissimis spiritibus gloriæ conditoris assistere, præsentem Dei vultum cernere, incircumscriptum lumen videre, nullo mortis metu affici, in corruptionis perpetuæ munere lætari? Sed ad hæc audita inatdescit animus, jamque illic cupit assistere, ubi se sperat sine fine gaudere. Sed ad magna præmia perveniri non potest, nisi per magnos labores. Unde & Paulus egregius prædicator dicit: Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit. Delectat ergo mentem magnitudo præmiorum, sed non deterreat certamen laborum. Unde ad se venientibus Veritas dicit: [Si quis venit ad me, & non odit patrem suum & matrem, & uxorem & filios, & fratres & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus.] Sed percontari libet quomodo parentes, & carnaliter propinquos præcipimus odisse, qui jubemur & inimicos diligere? Et certè Veritas de uxore dicit: Quod Deus Mat. 19. b. conjugxit, homo non separet. Et Paulus ait: Viri, Eph. 5. c. diligite uxores vestras, sicut & Christus Ecclesiam. Ecce discipulus uxorem diligendam prædicat, cum magister dicat: Qui uxorem non odit, non potest meus esse discipulus. Nunquid aliud judex nunciat, aliud præco clamat? An simul & odisse possumus, & diligere? Sed si vim præcepti perpendimus, utrumque agere per discretionem valemus: ut eos qui nobis carnis cognatione conjuncti sunt, & quos proximos novimus, diligamus, & quos adversarios in via Dei patimur, odiendo & fugiendo nesciamus. Quasi enim per odium diligitur, qui carnaliter sapiens, dum prava nobis ingerit, non auditur. Ut autem Dominus demonstraret hoc erga proximos odium non de affectione procedere, sed de charitate, ad-

didit proinus, dicens: [*Adhuc autem & animam suam.*] Odisse itaque precipimur proximos, odisse & animam nostram. Constat ergo, quia amando debet odisse proximum, qui sic eum odit sicut semetipsum. Tunc etenim bene nostram animam odimus, cum ejus carnalibus desideriis non acquiescimus, cum ejus appetitum frangimus, ejus voluptatibus reluctamur. Quae ergo contempta ad melius ducitur, quasi perodium amatur. Sic sic nimirum exhibere proximis nostris odij discretionem debemus, ut in eis & diligamus quod sunt, & habeamus odio quod in Dei nobis itinere obsistunt. Certè cum Paulus Hierosolymam pergeret, propheta Agabus zonam illius apprehendit, suisque pedibus alligavit, dicens: *Virum cuius haec zona est, sic alligabunt Iudaei in Hierusalem.* Sed is qui animam suam perfectè oderat, quid dicebat? *Ego non solum alligari, sed & mori in Hierusalem paratus sum pro nomine Domini Jesu Christi: nec facio animam meam pretiosorem quam me.* Ecce quomodo animam suam amando oderat, immo odians amabat, quam cupiebat pro Jesu morti tradere, ut hanc ad vitam de peccati morte fuscitaret. Ab hac ergo discretionem odij nostri trahamus formam ad odium proximi. Ametur quilibet in hoc mundo etiam adversarius, sed in via Dei contrarius non ametur etiam propinquus. Quisquis enim jam aeterna concupiscit, in ea quam aggreditur, causa Dei, extra patrem, extra matrem, extra uxorem, extra filios, extra cognatos, extra semetipsum fieri debet, ut eò verius cognoscat Deum, quod in ejus causa neminem recognoscit. Multum namque est quod carnales affectus intentionem mentis diverberant, ejusque aciem obscurant: quos tamen nequaquam noxios patimur, si eos premendo teneamus. Amandi ergo sunt proximi, impendenda est charitas omnibus & propinquis & extraneis: nec tamen pro eadem charitate à Dei amore flectendum. Scimus autem quia cum de terra Philisthim Arca Domini ad terram Israelitarum rediret, plastro superimposita est, & vacca plastro subiecta sunt, quae fetæ fuisse memorantur, quarum filios clausurunt domi. Et scriptum est: *Ibant autem in directum vacca per viam qua ducit Bethsames, & uno itinere gradiebantur, per gentes & mugientes, & non declinabant neque ad dexteram, neque ad sinistram.* Quid ergo vaccae, nisi fideles quosque in Ecclesia designant? qui dum sacri eloquij præcepta considerant, quasi superimpositam Domini Arcam portant: sed non declinant à recto itinere, qui Arcam Dei portant in mente. Ecce enim vacca Bethsames pergunt. Bethsames quippe dicitur domus solis: & Propheta ait: *Vobis autem qui timetis Dominum, orietur sol iustitiae.* Si ergo ad aeterni solis habitationem tendimus, dignum profectò est ut de Dei itinere pro carnalibus affectibus non declinemus. Tota enim virtute pensandum est, quod vacca Dei plastro supposita pergunt & gemunt: dant ab intimis mugitus, & tamen ab itinere non deflectunt gressus. Sic nimirum prædicatores Dei, sic fideles qui que esse intra sanctam Ecclesiam debent, ut compatiantur proximis per charitatem, & tamen de via Dei non exorbitent per compassionem. Hoc ipsum verò animae odium qualiter exhiberi debeat, Veritas subdendo manifestat, dicens: [*Qui non bajulat crucem suam, & venit post me, non potest meus esse discipulus.*] Crux quippe à cruciatu dicitur. Et duobus modis crucem Domini bajulamur, cum aut per abstinentiam, carnem afficiamus, aut per compassionem proximi, necessitatem illius nostram putamus. Qui enim dolorem exhibet in aliena necessitate, crucem portat in mente.

A Sciendum verò est, quod sunt nonnulli qui carnis abstinentiam non pro Deo, sed pro inani gloria exhibent. Et sunt plerique qui compassionem proximo non spiritualiter, sed carnaliter impendunt: ut ei non ad virtutem, sed quasi miserando ad culpas favent. Hi itaque crucem quidem videntur ferre, sed Dominum non sequuntur. Unde rectè hæc eadem Veritas dicit: [*Qui non bajulat crucem suam, & venit post me, non potest meus esse discipulus.*] Bajulare etenim crucem & post Dominum ire, est vel carnis abstinentiam, vel compassionem proximo pro studio aeternae intentionis exhibere. Nam quisquis hæc pro temporali intentione exhibet, crucem quidem bajulat, sed ire post Dominum recusat. Quia verò sublimia præcepta data sunt, protinus comparatio ædificanda sublimitatis adjungitur, cum dicitur: [*Quis enim ex vobis volens turrim ædificare, non prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum: ne posteaquam posuerit fundamentum, & non potuerit perficere, omnes qui viderint, incipiant ei illudere, dicentes: Quia hic homo cepit ædificare, & non potuit consummare?*] Omne quod agimus, prævenire per studium considerationis debemus. Ecce enim juxta Veritatis vocem, qui turrim ædificat, prius ædificij sumptus parat. Si igitur humilitatis turrim construere cupimus, prius nos præparare contra adversa hujus sæculi debemus. Hoc enim inter terrenum & caeleste ædificium distat, quod terrenum ædificium expensas colligendo construitur, caeleste verò ædificium expensas dispergendo. Ad illud sumptus facimus, si non habita colligamus: ad istud sumptus facimus, si & habita relinquamus. Istos sumptus dives ille habere non potuit, qui multas possessiones possidens, magistrum requisivit, dicens: *Magister bone, quid faciendo vitam aeternam possidebo?* Qui cum præceptum relinquendi omnia audisset, tristis abscessit, & inde est angustatus in mente, unde foris fuit latior in possessione. Quia enim in hac vita amabat sumptus celsitudinis, tendendo ad aeternam patriam habere noluit sumptus humilitatis. Considerandum verò est quod dicitur: [*Omnes qui viderint, incipient illudere ei:*] quia juxta Pauli vocem, *spectaculum facti sumus mundo, angelis, & hominibus.* Et in omne quod agimus, considerare occultos nostros adversarios debemus: qui semper nostris operibus insultunt, semper ex nostro defectu gratulantur. Quos Propheta intuens, ait: *Deus meus in te confido, non erubescam, neque irideant me inimici mei.* In bonis enim operibus intenti, nisi contra malignos spiritus sollicitè vigilemus, ipsos irriores patimur, quos ad malum persuasores habemus. Sed quia de construendo ædificio comparatio data est, nunc ex minori ad maius similitudo subditur; ut ex rebus minimis majora pensentur. Nam sequitur: [*Aut quis rex iturus committere bellum adversus aliam regem, non sedens prius cogitat si possit cum decem millibus occurrere ei, qui cum viginti millibus venit ad se? Alioquin adhuc illo longe agente, legationem mittens rogat ea qua pacis sunt.*] Rex contra regem ex æquo venit ad prælium, & tamen si se perpendit non posse sufficere, legationem mittit, & ea quæ pacis sunt, postulat. Quibus ergo nos lacrymis veniam sperare debemus, qui in illo tremendo examine cum Rege nostro ex æquo ad iudicium non venimus? quos nimirum conditio, infirmitas & causa inferiores exhibet. Sed fortasse jam mali operis culpas abscedimus, jam prava quæque exterius declinamus: nunquid ad reddendam rationem cogitationis nostræ sufficimus? Nam cum viginti millibus venire dicitur is, contra quem minimè sufficit ille qui cum decem millibus venit. Decem millia quippe ad viginti millia, simpliciter ad duplum sunt. Nos autem si multum proficimus, vix exteriora nostra opera in rectitudine servamus. Nam & si

jam luxuria carnis abscissa est, tamen adhuc à corde A funditus abscissa non est. Ille autem qui iudicaturus venit, exteriora simul & interiora iudicat, facta pariter & cogitationes pensat. Cum duplo ergo exercitu contra simplum venit, qui nos vix in solo opere præparatos, simul de opere & cogitatione discutit. Quid ergo agendum est, fratres, nisi ut dum nos cum simplo exercitu contra duplum illius sufficere non posse conspiciamus, dum adhuc longè est, legationem mittamus, & rogemus ea quæ pacis sunt? Longè enim esse dicitur, qui adhuc præsens per iudicium non videtur. Mittamus ad hunc legationem lacrymas nostras, mittamus misericordiæ opera, mactemus in ara ejus hostias placationis, cognoscamus nos cum eo in iudicio non posse contendere: pensemus virtutem ejus fortitudinis, rogemus ea quæ pacis sunt. Hæc est nostra legatio, quæ regem venientem placat. Pensate, fratres, quàm benignum sit, quòd is qui suo adventu valet opprimere, tardat venire. Mittamus ad hunc, ut diximus, legationem nostram, flendo, tribuendo, sacras hostias offerendo. Singulariter namque ad absolutionem nostram, oblata cum lacrymis & benignitate mentis, sacri altaris hostia suffragatur: quia is qui in se resurgens à mortuis jam non moritur, adhuc per hanc in suo mysterio pro nobis iterum patitur. Nam quoties ei hostiam suæ passionis offerimus, totius nobis ad absolutionem nostram, passionem illius reparamus.

Lib. 4. Diacon. leg. c. 57.

Multos, ut arbitror, vestrum, fratres charissimi, contigit nosse hoc quod volo ad memoriam vestram narrando revocare. Non longè à nostris fertur temporibus factum, quòd quidam ab hostibus captus longè transductus est: cumque diu teneretur in vinculis, eum uxor sua cum eadem captivitate non reciperet, extinctum putavit. Pro quo jam velut mortuo hostias hebdomadibus singulis curabat offerre. Cujus toties vincula solvebantur in captivitate, quoties ab ejus conjugè oblatæ fuissent hostiæ pro anima ejus absolutione. Nam longa post tempora reversus, admirans valde suæ indicavit uxori, quòd diebus certis, hebdomadibus singulis, ejus vincula solvebantur. Quos videlicet dies ejus uxor atque horas discutens, tunc eum recognovit absolutum, cum pro eo sacrificium memineral oblatum. Hinc ergo, fratres charissimi, hinc certa consideratione colligite, oblata à nobis hostia sacra quantum in nobis solvere valeat ligaturam cordis, si oblata ab altero potuit in altero solvere vincula corporis.

Lib. 4. Diacon. leg. c. 55.

Multi vestrum, fratres charissimi, Cassium Narniensis urbis Episcopum noverunt: cui mos erat quotidianas Deo hostias offerre, ita ut pæne nullus dies vitæ ejus abscederet, quo non omnipotenti Deo hostiam placationis immolaret. Cui cum sacrificio valde etiam concordabat vita. Nam cuncta quæ habebat, in elemosynis tribuens, cum ad horam offerendi sacrificij venisset, velut totus in lacrymis defluens, semetipsum cum magna cordis contritione mactabat. Cujus & vitam & exitum à quodam venerabilis vitæ Diacono, qui fuerat ab eo nutritus, referente cognovi. Aiebat enim quòd quadam nocte ejus Presbytero per visum Dominus astitit, dicens: Vade & dic Episcopo: Age quod agis, operante quod operaris, non cesset pes tuus, non cesset manus tua: natali Apostolorum venies ad me, & retribuam tibi mercedem tuam. Surrexit Presbyter, sed quia è vicino Apostolorum natalitius dies imminabat, tam propinqui exitus diem Episcopo nunciare pertimuit. Alia nocte Dominus rediit, ejusque inobedientiam vehementer increpavit, atque eadem jusionis suæ verba retexit. Tunc Presbyter surrexit ut pergeret, sed rursus infirmitas cordis impedimento facta est indicandæ revelationis: & ad ad-

monitionem quoque iteratæ jusionis obduruit pergere, & quæ viderat, manifestare neglexit. Sed quia magnam mansuetudinem contempræ gratiæ major sequi solet ira vindictæ, visione tertia Dominus apparens, jam verbis addidit verbera, & tam districta cæde mactatus est, ut in eo duritiam cordis emolirent vulnera corporis. Surrexit ergo cruditus ex verberibus, perrexit ad Episcopum, eumque jam ex more juxta beati Juvenalis martyris sepulcrum ad offerendum sacrificium consistentem reperit, secretum à circumstantibus petiit, seque ejus pedibus prostravit. Cumque eum ubertim flentem Episcopus vix ad se levare potuisset, lacrymarum causas cognoscere studuit. Ille verò relaturus ordinem visionis, prius vestimento ex humeris devolutio, detexit plagas corporis, ut ita dicam, testes veritatis & culpæ, monstravit quanta animadversione districtionis membra illius accepta verbera livore inflicto sulcaverant. Quæ mox ut Episcopus vidit, exhorruit, & quis sibi talia facere præsumpisset, cum magnæ obtusefactionis vocibus inquisivit. At ille respondit, hæc se pro ipso fuisse perpeffum. Excrevit cum terrore admiratio: sed nullas jam Presbyter inquisitioni ejus moras adjiciens, secretum revelationis aperuit, eique jusionis Dominicæ, per ea quæ audierat, verba narravit, dicens: Age quod agis, operante quod operaris, non cesset manus tua, non cesset pes tuus: natali Apostolorum venies ad me, & retribuam tibi mercedem tuam. Quibus auditis, Episcopus se in orationem cum magna cordis contritione prostravit, & qui oblaturus sacrificium ad horam tertiam venerat, hoc pro extensa orationis magnitudine ad horam nonam usque protelavit. Atque ex illo jam die magis magisque aucta sunt ei lucra pietatis: factusque est tam fortis in opere, quàm certus ex munere: quippe qui eum, cui ipse debitor fuerat, ex ea promissione jam cæperat habere debitorem. Huic autem consuetudo fuerat, annis singulis natalitio Apostolorum die Romam venire: jamque ex hac revelatione suspectus, venire juxta morem noluit. Eodem ergo tempore sollicitus fuit, secundo quoque anno vel tertio in mortis suæ expectatione suspensus, quarto, quintoque & sexto similiter. Qui desperare jam de veritate revelationis poterat, si verbis fidem verbera non fecissent. Cum ecce anno septimo usque ad expectati natalis sacras vigiliis incolumis pervenit: sed levis hunc in vigiliis calor attigit, atque ipso die natalitio filiis suis se expectantibus, Missarum solemniam implere se posse recusavit. Illi verò qui de ejus erant pariter egressione suspecti, simul ad eum omnes venerunt, sese unanimiter altrigentes, ut die eodem nequaquam acquiescerent Missarum solemniam celebrari, nisi pro eis apud Dominum idem Antistes suus intercessor accederet. Tunc ille compulsus, in Episcopij oratorio Missas fecit, & manu sua corpus Dominicum pacemque omnibus tribuit. Qui cuncto ministerio oblati sacrificij peracto, ad lectulum rediit, ibique jacens, dum sacerdotes suos ac ministros circumfiteris cerneret, quasi vale ultimum dicens, de servando eos vinculo charitatis admonebat, & quanta debuissent concordia inter se uniri prædicabat. Cum subito inter ipsa sanctæ exhortationis verba, voce terribili clamavit, dicens: Hora est. Moxque assistentibus ipse suis manibus linteum dedit, quod ex more morientium, sibi contra faciem tenderetur. Quo tenso, spiritum emisit, sicque sancta illa anima ad gaudia æterna perveniens, à carnis corruptione soluta est. Quem, fratres charissimi, quem vir iste in morte sua imitatus est, nisi eum quem in vita sua fuerat contemplatus? Dicens enim, Hora est, de corpore exiit: quia & Jesus peractis omnibus cum dixisset: Consummatum est, inclinato capite tradidit spiritum. Quod ergo Dominus ex potestate, hoc egit famulus ex voca-

Joan. 19. f

tione. Ecce quotidiana hostia illa cum elemosynis & lacrymis missa legatio, quantam cum Rege veniente gratia pacem fecit. Relinquat ergo omnia, qui potest. Qui autem relinquere omnia non potest, cum adhuc longè est rex, legationem mittat, lacrymarum, elemosynarum, hostiarum munera offerat. Vult enim placari precibus, qui scit quia portari non possit iratus. Quòd adhuc moram facit venire, legationem pacis sustinet. Venisset jam namque si vellet, & cunctos suos adversarios trucidasset. Sed & quam terribilis veniet indicat, & tamen ad veniendum tardat, quia non vult invenire quos puniat. Reatum nobis contemptus nostri denunciat, dicens: [Sic ergo omnis ex vobis, qui non renunciat omnibus quae possidet, non potest meus esse discipulus.] & tamen sperandae salutis remedium confert; quia qui per iram non potest ferri, per postulatam pacis vult legationem placari. Lavate ergo, fratres charissimi, lacrymis maculas peccatorum, elemosynis terгите, factis hostiis expiate. Nolite possidere per desiderium, quae adhuc per usum minimè reliquistis. Spem in solo Redemptore figite, ad aeternam patriam mente transite. Si enim nil in hoc mundo jam amando possidetis, etiam possidendo cuncta reliquistis. Ipse nobis gaudia desiderata concedat, qui nobis aeternae pacis remedia contulit, Jesus Christus Dominus noster: qui vivit & regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Lectionis sancti Evangelij secundum
Matthaeum.

Cap. 22. a

In illo tempore: Loquebatur Iesus principibus sacerdotum & Pharisaeis in parabolis, dicens: Simile est regnum calorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo: & misit servos suos vocare invitatos ad nuptias, & volebant venire. Iterum misit alios servos, dicens: Dicitis invitatis, Ecce prandium meum paravi, tauri mei & alutia occisa sunt, & omnia parata, venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt, & abierunt, alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam: reliqui vero tenuerunt servos ejus, & contumeliosis affectis occiderunt. Rex autem cum audisset, iratus est, & missis exercitibus suis, perdidit homicidas illos, & civitatem illorum succendit. Tunc ait servis suis: Nuptia quidem parata sunt, sed qui invitati erant, non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viarum, & quoscumque inveneritis, vocate ad nuptias. Et egressi servi ejus in vias, congregaverunt omnes quos invenerunt, malos & bonos, & impleta sunt nuptia discumbentium. Intravit autem rex ut videret discumbentes: & vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali, & ait illi: Amice, quomodo huc intravisti non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris: Ligatis manibus ejus & pedibus, mittite eum in tenebras exteriores. Ibi erit fletus & stridor dentium. Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.

HOMILIA XXXVIII.

Habita ad populum in basilica beati Clementis martyris.

Textum lectionis Evangelicae, fratres charissimi, volo, si possum, sub brevitate transcurrere, ut in fine ejus valeam ad loquendum largius vacare. Sed querendum prius est, an haec apud Matthaeum ipsa sit lectio, quae apud Lucam sub appellatione caena describitur. Et quidem sunt nonnulla quae sibi dissona esse videntur: quia hic prandium, illic caena memoratur: hic qui ad nuptias non dignis vestibus intravit, repulsus est; illic nullus qui intrasse dicitur, repulsus esse perhibetur. Quae ex re rectè colligitur, quòd & hic per nuptias praesens Ecclesia, & illic per caenam aeternam & ultimum convivium designatur: quia & ad hanc nonnulli exituri intrant, & ad illud quisquis semel intraverit, ulterius non exiit. At si quis fortè contendat, hanc eandem esse lectionem, ego melius puto, salvà fide, alieno intellectui cedere, quam contentionebus deservire: quoniam & intelligi congruè forsitan potest, quia de projecto eo qui cum nuptiali veste non venerat, quod Lucas tacuit, Matthaeus dixit. Quòd verò per illum caena, per hunc autem prandium dicitur, nequaquam vel hoc nostrae intelligentiae obfistit: quia cum ad horam nonam apud antiquos quotidie prandium fieret, ipsum quoque prandium caena vocabatur. Saepè autem jam me dixisse meminì, quòd plerumque in sancto Evangelio regnum caelorum praesens Ecclesia nominatur. Congregatio quippe justorum, regnum caelorum dicitur. Quia enim per Prophetam Dominus dicit: *Caelum mihi sedes est*; & Salomon ait: *Anima justii sedes est sapientiae*; Paulus etiam dicit, *Christum Dei virtutem & Dei sapientiam*: liquidò colligere debemus, quia si Deus sapientia, anima autem justii sedes sapientiae, dum caelum dicitur sedes Dei, caelum ergo est anima justii. Hinc per Psalmistam de sanctis praedicatoribus dicitur: *Caeli enarrant gloriam Dei*. Regnum ergo caelorum est Ecclesia justorum: quia dum eorum corda in terra nil ambiunt, per hoc quòd ad superna suspirant, jam in eis Dominus quasi in caelestibus regnat. Dicatur ergo: [*Simile est regnum calorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo.*] Jam intelligit charitas vestra, quis est iste rex, regis filij pater: ille nimirum, cui Psalmista ait: *Deus judicium tuum regi da. & justitiam tuam filio regis.* [*Qui fecit nuptias filio suo.*] Tunc enim Deus pater Deo filio suo nuptias fecit, quando hunc in utero Virginis humanae naturae conjunxit, quando Deum ante saecula, fieri voluit hominem in fine saeculorum. Sed quia ex duabus personis fieri solet ista conjunctio, absit hoc ab intellectibus nostris, ut personam Dei & hominis redemptoris nostri Jesu Christi ex duabus personis credamus unitam. Ex duabus quippe atque in duabus hunc naturis existere dicimus: sed ex duabus personis compositum credi, ut nefas vitamus. Apertius ergo atque securius dici potest, quia in hoc Pater regi Filio nuptias fecit, quòd ei per incarnationis mysterium sanctam Ecclesiam sociavit. Uterus autem genitricis Virginis, hujus sponsi thalamus fuit. Unde & Psalmista dicit: *In sole posuit tabernaculum suum, & ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo*. Tanquam sponsus quippe de thalamo suo processit, quia ad conjungendam sibi Ecclesiam incarnatus Deus de incorrupto utero Virginis exiit. Misit ergo servos suos ut ad istas nuptias amicos invitarent. Misit semel, misit iterum; quia incarnationis Dominicae praedicatorum, & prius

Luc. 14. c

Isai. 66.
1. rov. 12.
1. Cor. 1. c

Psal. 18.

Ps. 71. a

Psal. 18.